

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก เขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2
A Community Participatory Administrative Approach in Early Childhood Education Management at Small Schools in Ban Khok District Uttaradit Educational Service Area Office 2

ธีรภรณ์ เกตุหลู¹ หยกแก้ว กมลวรเดช² สุกัญญา รุจิเมธภาส³
Teeraporn Ketloo, Yokkeaw Kamonworadech, Sukunya Rujimethaphas

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก 2.เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก 3.เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคอุดรดิตถ์เขต 2 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่ง จำนวน 14 คน ครูผู้รับผิดชอบงานด้านปฐมวัย จำนวน 16 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 โดยรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก 2.แนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กของผู้บริหารสถานศึกษา ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล การรับผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมของพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย และ 3.ความเหมาะสมแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก เขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคอุดรดิตถ์ เขต 2 โดยรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารแบบมีส่วนร่วม; ชุมชน; การจัดการศึกษาปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were: 1.To study the problems and needs for participation in the early childhood education management at the small schools; 2.To study the community participatory management approach in the early childhood education

Received: 2023-08-27 Revised: 2023-09-16 Accepted: 2023-09-19

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: Kimthree44@hotmail.com

² อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Yokkeaw.Kam@yahoo.com

³ อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: r.sukunya@uru.ac.th

management of small schools; and 3.To assess the suitability of community participatory management approaches in early childhood education management at the small schools in Ban Khok district under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area 2. The population used in the research was school administrators. There were 14 teachers working or acting in positions, 16 teachers, and 9 experts in charge of early childhood work. The research instruments were questionnaires, focus groups. Statistical tools used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation. and content analysis.

The research findings were as followings. 1.The condition of community participation in early childhood education management of small schools under the Uttaradit Educational Service Area Office 2: overall, each aspect was at a high level. 2.The community participatory management approach for the early childhood education management of small schools consisted of involvement with the community in planning, decision-making, action, evaluation, and receiving of mutual benefits. And 3.The suitability of community participatory management approaches for early childhood education management at the small schools in Ban Khok District under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area 2: overall, each aspect was at a high level.

Keywords: participatory management; community; early childhood education

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545) ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษาได้กำหนดแนวทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจน ในหลายมาตรา โดยเฉพาะมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา และมาตรา 58 (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชนองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังกัดอื่น ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัด และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (กรมวิชาการ, 2545: 24) สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558 :1) กำหนดให้กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติ ตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สถานักเรียน เป็นต้น โดยการมีส่วนร่วมนั้นจะเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิก ผู้ร่วมงานและประชาชนทุกภาคส่วนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการเข้ามาร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนิน ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบตลอด ทั้งร่วมประเมินผลในการดำเนินกิจกรรมต่างๆขององค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้ที่มีส่วนร่วมทุกคนย่อมยินดีแก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น พระราชบัญญัติ การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562 มาตรา 6 ใหหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกัน

ดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว ตามมาตรา 7 บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2

การประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 มีขอบเขตด้านเนื้อหาแบ่งเป็นด้าน ๆ ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการประเมินผล และด้านการรับผลประโยชน์

1.2 ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มประชากรเชิงปริมาณที่ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 3 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่ง จำนวน 14 คน และครูผู้รับผิดชอบงานด้านปฐมวัย จำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 3 คน ศิษยานุศิษย์หรือผู้รับผิดชอบงานปฐมวัยในสำนักงานเขตจำนวน 3 คน และครูผู้รับผิดชอบงานปฐมวัยจำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ โรงเรียนขนาดเล็ก เขตอำเภอบ้านโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ทั้งหมด 14 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาในระยะปีการศึกษา 2565-2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

2.2 แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.3 แบบประเมินความเหมาะสมแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานปฐมวัยสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.3 หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลไปแล้ว ผู้วิจัยติดตามการส่งแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

3.4 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อระดมความคิดเห็น ในการหาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 โดยดำเนินการ ดังนี้

3.5 ทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และครูในสถานศึกษาขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 เตรียมความพร้อมเครื่องมืออุปกรณ์บันทึกเสียง และประเด็นสำคัญ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

3.6 เริ่มการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ สร้างบรรยากาศของความ เป็นกันเองและขออนุญาตบันทึกเสียงการสนทนากลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยผู้วิจัย

ต้องคอยกระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงความเห็นอย่างทั่วถึง โดยใช้แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) ทางออนไลน์

3.7 เมื่อได้พูดคุยจนครบประเด็น สิ้นสุดการสนทนากลุ่ม และได้ข้อมูลครบถ้วนตามประเด็น และได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยแล้วก็แสดงความขอบคุณ ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจะถูกบันทึกไว้ในเครื่องบันทึกเสียง ผู้วิจัยจะบันทึกโดยการเขียนขณะสนทนากลุ่ม หรือบันทึกหลังการสนทนากลุ่ม ข้อมูลที่บันทึกในอุปกรณ์บันทึกเสียงจะถูกถอดความออกมาคำต่อคำ

แบบประเมินความเหมาะสมแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานปฐมวัยสถานศึกษาขนาดเล็กเขตอำเภอบ้านโคกเขตอำเภอบ้านโคกสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบประเมินความเหมาะสมให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3. หลังจากที่ได้รับแบบประเมินความเหมาะสมให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลไปแล้ว ผู้วิจัยติดตามการส่งแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางกลับคืนด้วยตนเอง

4. นำแบบประเมินความเหมาะสมวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน โดยการคำนวณหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก เขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ตามตารางที่ 1

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนขนาดเล็ก	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
1.การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.22	.838	มาก	4.07	.739	มาก
2.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.00	.695	มาก	3.93	.739	มาก
3.การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.17	.791	มาก	4.00	.742	มาก
4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.80	1.09	มาก	4.00	.787	มาก

แนวทางบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนขนาดเล็ก	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
5.มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.10	.803	มาก	4.30	.749	มาก
โดยรวม	4.06	.843	มาก	4.06	.143	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 4.22$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.17$) และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.10$) ส่วนความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.30$) การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 4.07$) และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.00$)

2. ผลการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก เขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิสรุปได้ ดังนี้

2.1 แนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กของผู้บริหารสถานศึกษา ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล การรับผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมของพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย

2.2 แนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กของศึกษานิเทศก์ ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ปัญหา การดำเนินการ และประเมินร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัยที่ครบทั้ง 4 ด้าน

2.3 แนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กของครู ชุมชนจะต้องเข้ามาร่วมช่วยเหลือ สนับสนุนโรงเรียนขนาดเล็กในด้านการวางแผน การวิเคราะห์ปัญหาและความสำเร็จ การตัดสินใจ การติดตามและประเมินผลร่วมกัน

3. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก เขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ตามตารางที่ 2

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.การมีส่วนร่วมในการวางแผน			
1.1.กำหนดผู้รับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.17	.950	มาก
1.2.มีส่วนร่วมในการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจกับคณะกรรมการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.13	.899	มาก

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.3.ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาจากผลการประเมินที่ผ่านมาเพื่อกำหนดเป้าหมาย ทิศทางในการพัฒนาและกำหนดมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยในครั้งต่อไป	4.03	.889	มาก
1.4.มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.07	.828	มาก
1.5.มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.17	.874	มาก
1.6.ได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.17	.747	มาก
1.7.มีส่วนร่วมจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.20	.761	มาก
1.8.โรงเรียนเชิญผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้มีประสบการณ์ด้านการทำงาน ร่วมประชุมเพื่อวางแผนการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.13	.973	มาก
1.9.ร่วมเสนอแนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการเรียนการสอนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	4.30	.837	มาก
โดยรวม	4.15	.862	มาก
2.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ			
2.1.มีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดมาตรฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.03	.850	มาก
2.2.มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดโครงการและกิจกรรมที่กำหนดได้ในแผนปฏิบัติการประจำปี	4.13	.776	มาก
2.3.มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดการใช้ทรัพยากรแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.23	.858	มาก
2.4.มีส่วนร่วมในการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเด็ก	4.23	.935	มาก
2.5.มีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	4.27	.785	มาก
2.6.มีส่วนร่วมดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	4.23	.898	มาก

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2.7.ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการบริหารการศึกษา ปฐมวัยของโรงเรียน ในการเลือกในการดำเนินงานตาม โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ	4.23	.817	มาก
โดยรวม	4.19	.846	มาก
3.การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ			
3.1.มีส่วนร่วมดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู ผู้ปกครองและครอบครัวเกี่ยวกับพื้นฐานเด็กปฐมวัย	4.17	.791	มาก
3.2.ครู ผู้ปกครองและครอบครัว ร่วมประชุมเพื่อวางแผนใน การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย	4.17	.874	มาก
3.3.มีส่วนร่วมดำเนินการให้คำปรึกษาการดูแลเอาใจใส่เด็ก ปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ขวบ และพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยประสานงาน กับผู้ปกครองและครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ	4.13	1.10	มาก
3.4.ดำเนินการให้ครูประจำชั้นหรือ ประสานงานกับ ผู้ปกครองและครอบครัวโดยตรงเพื่อจะได้ทราบถึง พัฒนาการไปพร้อมๆกัน ในการจัดประสบการณ์เตรียม ความพร้อมเบื้องต้นให้สอดคล้องกับเด็กปฐมวัย	4.30	.749	มาก
3.5.มีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาคม ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัย นำปัญหาและอุปสรรค มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น	4.23	.774	มาก
3.6.ส่วนร่วมดำเนินการในการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.13	.860	มาก
3.7.การมีส่วนร่วมดำเนินการในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ให้กับเด็กปฐมวัย	4.23	.858	มาก
3.8.มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามและให้ข้อเสนอแนะการ จัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็ก	4.20	.805	มาก
3.9.ส่วนร่วมในการทำโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานของเด็กปฐมวัย	4.30	.794	มาก
3.10มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย	4.20	.847	มาก
3.11.มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น กีฬาสี งานวิชาการ งานวันเด็ก งาน ประจำปี	4.40	.770	มาก

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
โดยรวม	4.22	.838	มาก
4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล			
4.1.มีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษา	4.00	.695	มาก
4.2.มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับปมวัย	4.07	.828	มาก
4.3.มีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการบริหารและการจัดการการศึกษาที่ระบุความสำเร็จตามเป้าหมายในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.10	.759	มาก
4.4.มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการของสถานศึกษาประจำปีการศึกษาที่ระบุความสำเร็จตามเป้าหมายในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย	4.27	.828	มาก
4.5.มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมไว้ในแต่ละมาตรฐานการศึกษาของการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.23	.858	มาก
4.6.มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และแปลผลเพื่อสรุปรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา	4.00	.983	มาก
4.7.มีส่วนร่วมในการพิจารณารายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษาที่เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	4.10	.845	มาก
4.8.ส่วนร่วมในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.23	.935	มาก
โดยรวม	4.13	.841	มาก
5.มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์			
5.1.มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมสถานศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ	3.90	1.09	มาก
5.2.มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว	3.77	1.14	มาก
5.3.มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน	3.80	1.09	มาก
5.4.โรงเรียนและชุมชนมีวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนอันเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.07	.868	มาก

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
5.5.มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและงบประมาณต่างๆในการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.13	.730	มาก
5.6.ได้รับประโยชน์จากหน่วยงานต่างๆในการจัดกิจกรรม	4.10	.803	มาก
โดยรวม	3.96	.953	มาก
รวม	4.13	.730	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเหมาะสมแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก เขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 โดยรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.22$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.19$) และการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 4.15$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. จากผลการศึกษาสภาพของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 เมื่อพิจารณาจากสภาพปัญหาทั้ง 5 ด้าน พบว่า สภาพปัญหาอันดับ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยการวางแผนร่วมกันระหว่างชุมชน เพื่อนำมากำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในการจัดการศึกษา รวมถึงการให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจร่วมกันนำไปสู่การวิเคราะห์สภาพปัญหาจากผลประเมินที่ผ่านมา เพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อัครินทร์ ทองคำแท้ (2563: 293-302) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม เป็นส่วนของการปฏิบัติงาน สถานศึกษาจะต้องสร้างความตระหนักในการดำเนินการให้กับผู้ปกครองได้รับทราบ รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งต่อตัวเด็ก ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน สอดคล้องกับ นิลมณี พัทธ์ (2554: 111-116) ที่กล่าวว่า การร่วมดำเนินการ คือ การร่วมกันลงแรงลงทุนในการปฏิบัติงาน การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันก่อให้เกิดเป็นเจ้าภาพร่วมกัน การใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ที่มีคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้วิทยากรจากปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2558) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เพื่อร่วมกันจัดการศึกษา เป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงิน และด้านวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เป็นผลของการดำเนินการที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียน โรงเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นั่นก็คือผู้ปกครองและชุมชน ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องมีส่วนที่เข้ามามีบทบาทในการสร้างให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และมีบทบาทดูแลนักเรียนในความดูแลของตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิลมณี พัทธ์ (2554: 111-116) ที่กล่าวว่า เป็นการแบ่งปันปันส่วนผลที่เกิดจากการร่วมกัน กระทำโดยร่วมกัน กำหนดหรือวางระเบียบในการบริหารจัดการในการใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อสร้างจิตสำนึกการเป็นเจ้าของร่วมกัน

2. จากการศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้คือ สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยทั้งในด้านงบประมาณและด้านสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือ และคอยสนับสนุนการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่ครบทุกด้าน ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการโดยมีการพูดคุยหารือร่วมกับชุมชน รวมถึงผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันกับผู้บริหาร และร่วมกันระดมทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ผู้บริหารมีการวางแผนกำหนดกลยุทธ์ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองเพื่อร่วมจัดทำวิสัยทัศน์เป้าประสงค์ระยะสั้น ระยะยาวเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริสา ฐานะกาญจน์ และ พระมหาสุพจน์-สุเมธ (2560: 1-6) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาสู่มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลศรีม อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้สรุปว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาสู่มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลศรีม มีการตรวจสอบข้อมูลทุกขั้นตอนตลอดจนสถานศึกษาสามารถปรับปรุงได้เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงานโดยให้หน่วยงานชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะทำงานของสถานศึกษา ร่วมกันคิด ตัดสินใจสนับสนุนส่งเสริมติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. จากการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 เป็นวิธีการดำเนินการที่ได้รับมาจากข้อมูลการศึกษาสภาพการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็กโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และครูผู้รับผิดชอบปฐมวัยผู้วิจัยได้นำสภาพหาค่าเฉลี่ยเพื่อให้ได้สภาพที่จำเป็นต่อการนำไปสู่การหาแนวทางต่อไป ลำดับที่ 1 ถึง 3 ไปเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิโดยตรง จึงทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเหมาะสมถูกต้องนำไปสู่การสังเคราะห์แนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ปรียาพร น้อยคล้าย (2559: 35-43) ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ระดับมาก คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน กลยุทธ์ของโรงเรียนและการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี และการมีส่วนร่วมในการวางแผนสนับสนุนงานด้านงบประมาณ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก เขตอำเภอบ้านโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 สามารถนำมาหาปัญหาและความต้องการของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อหาแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก และเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินการ การตัดสินใจ การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ เป็นต้น เมื่อได้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ก็จะนำไปสู่การหาความเหมาะสมของแนวทางทั้ง 5 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน จึงต้องมีการวางกรอบนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าว พร้อมทั้งมีการประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อจัดให้มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งชี้แจงให้ครูในโรงเรียนได้รับทราบถึงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติดังกล่าว

1.2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อร่วมพัฒนาการบริหารสถานศึกษา บางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ปกครอง เช่น ต้องขาดงาน เสียรายได้ในช่วงวันที่ต้องทำกิจกรรม ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อลดปัญหาดังกล่าวรวมทั้งสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมอันจะเกิดผลดีต่อนักเรียนโดยตรง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การจัดเก็บข้อมูลสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม โดยการเลือกตัวแทนของผู้ปกครองแต่ละระดับชั้นเรียน เพื่อสัมภาษณ์เพื่อได้ข้อมูลที่สามารถนำไปสู่การพัฒนามากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://web.sut.ac.th/> สืบค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2566.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- นิลมนี พัทธ์. (มกราคม-มีนาคม 2554). สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา. 5(1): 111-116.

- ปรียวาท น้อยคล้าย. (กันยายน-ธันวาคม 2559). การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา. **วารสารวิจัยและพัฒนาโลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 11(3): 35-43.
- อริสา ฐานะกาญจน์ และพระมหาสุพจน์ สุ่มเื้อ. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาสู่มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลรุ่งโรจน์ อำเภอบึงใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ**. 2(2): 1-6.
- อักรินทร์ ทองคำแท้. (เมษายน-มิถุนายน 2563). การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 6(2): 293-302.

